

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. marraskuuta 2022
(OR. en)

15178/22

RESPR 42
FIN 1258
ECOFIN 1226
ENV 1199
CLIMA 627
FISC 233
UD 264
ENER 627
TRANS 737
AGRI 671
COMPET 946

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Puheenjohtajavaltion selvitys uusista omista varoista

I JOHDANTO

Eurooppa-neuvoston 17.–21. heinäkuuta 2020 antamien päätelmien¹ mukaisesti 16. joulukuuta 2020 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa² määrätään uusien omien varojen käyttöön otosta. Näitä varoja olisi oltava määrä, joka riittää kattamaan omia varoja koskevan päätöksen (NextGenerationEU, avustusosuus) 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin menoihin käytettävien lainaksi otettujen varojen pääoman takaisinmaksusta ja koroista odotettavissa olevat kokonaismenot. Toimielinten sopimuksessa on lisäksi vahvistettu etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöön ottamiseksi ja siinä määrätään, että neuvoston on käsiteltävä omien varojen ensimmäistä pakettia 1. päivään heinäkuuta 2022 mennessä, jotta se voidaan ottaa käyttöön 1. päivänä tammikuuta 2023.

Tässä yhteydessä komissio esitti joulukuussa 2021 ehdotuksen Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen muuttamisesta³. Ehdotus sisältäisi kolme uutta omien varojen lähdettä, jotka perustuvat seuraaviin: EU:n päästökauppajärjestelmä, hiilirajamekanismi ja kansainvälisen yhteisöverokehityksen uudistus.

Siitä lähtien kun omista varoista tehdyn päätöksen tarkistamista koskevat ehdotukset esitettiin joulukuussa 2021 ja niihin liittyvät täytäntöönpanoasetukset (MAR 3, IMSOR) 14. maaliskuuta 2022, neuvoston valmisteluelimet ovat työstäneet näitä ehdotuksia. On kuitenkin selvää, että kyseiset keskustelut voidaan saattaa päätökseen vasta sen jälkeen, kun on hyväksytty alakohtaisia ehdotuksia välineistä, joiden pitäisi tuottaa lisätuloja.

Osana 55-valmiuspakettia komissio julkaisi 14. heinäkuuta 2021 lainsäädäntöehdotuksia hiilirajamekanismista (CBAM)⁴ ja EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS)⁵ tarkistamisesta. Neuvosto muodosti vuoden 2022 alkupuoliskolla yleisnäkemyksen näistä kahdesta alakohtaisesta asetuksesta. Puheenjohtajavaltio Tšekki aloitti heinäkuussa 2022 Euroopan parlamentin kanssa neuvottelut hiilirajamekanismista ja tarkistetusta EU:n päästökauppajärjestelmästä.

---

¹ Asiak. EUCO 10/20 (kohdat A29, 145–150).

² Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus, tehty 16 päivänä joulukuuta 2020, talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 28).

³ Asiak. 15260/21.

⁴ Asiak. 10871/21.

⁵ Asiak. 10875/21.

Kolmannen omien varojen lähteen perustana oleva säädösehdotus, joka perustuu osuuteen monikansallisten yritysten jäännösvoitoista OECD:n ja G20-ryhmän lokakuussa 2021 tekemän sopimuksen mukaisesti, esitetään vasta, kun OECD:n keskustelut tästä aiheesta on saatu päätökseen (tämänhetkinen arvio: vuoden 2023 puolivälissä).

Tässä selvityksessä esitetään Tšekin puheenjohtajakaudella saavutettu edistyminen uusien omien varojen alalla.

II KÄSITTELYN TILANNE

Tšekin puheenjohtajakauden työ on ollut kaksitahoista: ensinnäkin on keskitytty etenemään mahdollisimman paljon toimielinten välisissä neuvotteluissa, joiden aiheena ovat olleet alakohtaiset ehdotukset CBAM ja EU ETS. Tämä vaihe on välttämätön uusien omien varojen luomisen kannalta. Keskustelut siitä, mikä osuus näiden uusien välineiden tuottamista tuloista olisi osoitettava EU:n talousarvioon, voidaan aloittaa vasta sen jälkeen kun niiden pohjaksi tarvittavat alakohtaiset asetukset on hyväksytty.

Toinen puheenjohtajakauden työskentelyn painopiste on ollut omia varoja koskevan päätöksen ja siihen liittyvien täytäntöönpanoasetusten (MAR 3 ja IMSOR) tarkistamista koskevien ehdotusten teknisen käsittelyn jatkaminen.

Hiilirajamekanismi (CBAM)

Neuvosto (Ecofin) muodosti yleisnäkemyksen ehdotuksesta asetukseksi hiilirajamekanismista (CBAM) 15. maaliskuuta⁶.

Toimielinten väliset neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa aloitettiin heinäkuussa⁷, ja Tšekin puheenjohtajakaudella niissä edistyttiin merkittävästi. Heinäkuusta 2022 lähtien on pidetty useita poliittisia kolmikantakokouksia ja teknisiä kokouksia. Puheenjohtajavaltio odottaa edistyvän edelleen näiden neuvottelujen päätökseen saattamisessa vuoden 2022 loppuun mennessä siten, että lainsäädäntövallan käyttäjät hyväksyvät virallisesti CBAM-asetuksen vuoden 2023 alkukuukausien aikana.

---

⁶ Asiak. 7226/22.

⁷ Asiak. 10982/22.

On huomattava, että CBAM-asetuksen lopullinen teksti riippuu seikoista, joista keskustellaan muilla foorumeilla, erityisesti EU:n päästökauppajärjestelmää koskevista kolmikantaneuvotteluista Euroopan parlamentin kanssa.

Euroopan parlamentin kanssa CBAM:stä käydyissä keskusteluissa on käynyt selväksi, että CBAM:n hallintomallista tulee keskitetympi kuin säädösehdotuksen tekstissä ja että Euroopan komissiolle annetaan useita CBAM:ään liittyviä operatiivisia tehtäviä. Lainsäätäjien päätavoitteena on suunnitella toimiva, käytännöllinen ja resurssitehokas CBAM, joka ei aiheuttaisi liiallista hallinnollista rasitetta yrityksille tai viranomaisille. Keskitetyimmän hallintomallin valinta CBAM:lle, kunhan siitä on virallisesti päätetty, lisää komission hallintomenoja (tietojärjestelmän ja henkilöstön osalta). Siitä, miten tähän haasteeseen vastataan, päätetään vuotuisesta talousarviosta myöhemmin käytävissä keskusteluissa.

Kuten CBAM:ää koskevassa neuvoston kannassa todetaan, todistusten myynnistä saatavien tulojen omistusoikeus säilyy jäsenvaltioilla. Tämä on toimielinten sopimuksen ja myös komission ehdotuksen mukaista. Siinä esitetään, että tietty osuus hiilirajamekanismin todistusten myynnistä saatavista tuloista olisi siirrettävä EU:n talousarvioon omina varoina kansallisten rahoitusosuuksien muodossa. Tämän välineen tuottojen käyttöä koskevista varsinaisista yksityiskohtaisista säännöistä on vielä keskusteltava omien varojen työryhmässä sen jälkeen kun CBAM-asetuksesta käytävät neuvottelut ovat edenneet riittävästi.

EU:n päästökauppajärjestelmä (EU ETS)

Neuvosto (Ecofin) muodosti yleisnäkemyksen EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamista koskevasta asetusehdotuksesta 28. kesäkuuta⁸.

Toimielinten väliset neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa aloitettiin heinäkuussa 2022, ja Tšekin puheenjohtajakaudella niissä edistytään olennaisesti. Heinäkuusta 2022 lähtien on pidetty neljä poliittista kolmikantakokousta ja lukuisia teknisiä kokouksia.

Puheenjohtajavaltio pyrkii pääsemään vielä merkittävästi pidemmälle ja, jos mahdollista, saamaan aikaan tasapainoisen toimielinten välisen sopimuksen jäljellä olevan kauden kuluessa, jotta se saataisiin päätökseen vuoden 2022 loppuun mennessä.

---

⁸ Asiak. 10796/22.

Neuvotteluissa on keskitytty sekä erittäin poliittisiin että teknisiin ja monimutkaisiin kysymyksiin, kuten päästökauppajärjestelmän soveltamisalan laajentamiseen koskemaan merenkulkualaa sekä uuteen rakennusten ja tieliikenteen päästökauppajärjestelmään. Myös rahoitusmekanismit, mukaan lukien innovaatorahastoon ja modernisaatorahastoon mahdollisesti tehtävät muutokset ja jäsenvaltioiden tulojen käyttö, ovat olleet keskeisiä aiheita keskusteluissa. Kun monet merkittävät poliittiset kysymykset ovat ratkaisematta ja niillä on tärkeitä yhtymäkohtia 55-valmiuspaketin muihin ehdotuksiin, erityisesti sosiaaliseen ilmastorahastoon, kaikkia ehdotettuja osatekijöitä on tarkasteltu huolellisesti yhdessä.

Puheenjohtajavaltio Tšekki pyrkii tasapainoiseen tulokseen, jolla tavoitellut ilmastotavoitteet saavutetaan kustannustehokkaasti varmistamalla eri alojen välillä oikeudenmukaiset panokset, turvaamalla Euroopan teollisuuden kilpailukyky ja jättämättä ketään sosiaalisesti jälkeen.

Vaikka paljon edistystä on saatu aikaan ja neuvotteluja on käyty rakentavassa ilmapiirissä, asian laajuus ja monimutkaisuus edellyttävät vielä lisää työtä ja ponnisteluja ennen kuin voidaan päästä tasapainoiseen sopimukseen.

Pilari 1

Lainkäyttöalueiden välisten verotusoikeuksien jakamista koskevien sääntöjen (pilari 1) täytäntöönpanoon liittyvää työtä jatketaan yhä veropohjan rapautumista ja voitonsiirtoja koskevassa OECD:n ja G20-ryhmän osallistavassa kehyksessä, jäljempänä 'osallistava kehys'. Omia varoja koskevan päätöksen muuttamista koskevassa ehdotuksessaan komissio ehdotti uusia omia varoja, jotka jäsenvaltiot maksaisivat soveltamalla yhdenmukaista 15 prosentin verokantaa monikansallisten yritysten jäännösvoiton siihen osuuteen, joka kohdennetaan uudelleen jäsenvaltioille ensimmäistä pilaria koskevan sopimuksen mukaisesti, kun se on pantu täytäntöön.

Yksi osallistavan kehysten työn tavoitteista on laatia monenvälinen yleissopimus, joka avattaisiin sitten sopimuspuolten allekirjoitettavaksi (oletettavasti aikaisintaan vuoden 2023 puolivälissä). Vasta kun tämä työ on saatu päätökseen komissio aikoo esittää ehdotuksen direktiiviksi, jolla sopimus pannaan täytäntöön EU:n lainsäädännön ja sisämarkkinoiden vaatimusten mukaisesti.

Omia varoja koskeva ehdotuspaketti

Joulukuussa 2021 esitettyä uutta ehdotuspakettia, mukaan lukien äskettäin muutettu päätös omista varoista, koskevassa työssä kokonaispaketin tekninen käsittely on tehty samaan aikaan kuin alakohtainen käsittely.

Komissio on antanut jäsenvaltioiden esittämien kysymysten pohjalta vastauksia konkreettisiin teknisiin kysymyksiin ja esittänyt erilaisia teknisiä asiakirjoja. Omien varojen työryhmä on käynyt yksityiskohtaisia keskusteluja erityisesti seuraavista aiheista: i) komission ehdotuksissaan hyväksymät makrotaloudelliset oletukset, niiden perustana olevat tiedot ja menetelmät; ii) ennakolta arvioidut tulot päästökauppajärjestelmän omien varojen lähteestä sekä CBAM:stä; ja iii) päästökauppajärjestelmän omia varoja koskevan väliaikaisen yhteisvastuullisen mukautusmekanismin toiminta.

Omia varoja käsittelevä työryhmä on lisäksi edelleen tarkastellut komission 14. maaliskuuta 2022 toimittamia ehdotusta uusien omien varojen käyttöön asettamisesta (MAR 3) ja ehdotusta omien varojen järjestelmää koskevista täytäntöönpanotoimenpiteistä (IMSOR). Teknisellä tasolla on käyty yksityiskohtaisia keskusteluja, ja omien varojen työryhmä on kiinnittänyt erityistä huomiota muun muassa päästökauppajärjestelmän omien varojen eri osatekijöihin (esim. huutokauppa ja päästöoikeuksien mukauttaminen), CBAM:ään perustuviin omiin varoihin (esim. vuosittaiset maksut, todistukset, keskitetty malli) ja voittojen uudelleenkohdentamiseen perustuviin omiin varoihin (esim. verotusprosessi, valvontatoimenpiteet).

Näiden ehdotusten ja niihin liittyvien keskustelujen yhteydessä Euroopan tilintarkastustuomioistuim esitti omien varojen työryhmässä 6. lokakuuta 2022 lausuntonsa nro 03/2022 komission ehdotuksesta asetukseksi kolmen uuden ehdotetun omien varojen lähteen käyttöön asettamisesta⁹. Tilintarkastustuomioistuin vastasi myös valtuuskuntien kysymyksiin ja tiedusteluihin.

---

⁹ Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunto nro 03/2022 komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi päästökauppajärjestelmään, hiilirajamekanismiin ja voittojen uudelleenkohdentamiseen perustuvien omien varojen käyttöön asettamisessa sovellettavista menetelmistä ja menettelyistä sekä käteisvarojen saamiseksi toteutettavista toimenpiteistä.

Tulevat ehdotukset: Toinen uusi omien varojen kori

Komissio olisi ehdotettava toimielinten sopimuksessa vahvistetun etenemissuunnitelman mukaisesti uutta omien varojen koria viimeistään vuonna 2024. Komissio on ilmoittanut aikovansa esittää nämä uudet ehdotukset jo vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä.

III PÄÄTELMÄ

Toimielinten välinen sopimus ja tähänastinen heinäkuusta joulukuuhun 2022 komission julkaisemien eri alojen ehdotusten parissa tehty työ huomioon ottaen jäsenvaltioita pyydetään panemaan merkille Tšekin puheenjohtajakaudella saavutettu edistys.
